

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1340179
Datum vergadering: 24 juni 2025
Datum voorstel: 20 mei 2025
Nummer: 12 A
Onderwerp: Ontwerpbegrotingen verbonden partijen 2026 Tubbergen

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen Omgevingsdienst Twente, Stadsbank Oost Nederland, Veiligheidsregio Twente, Samen Twente, Recreatieschap Twente en Openbaar Lichaam Crematoria Twente.
2. Geen zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegrotingen 2026 van de Omgevingsdienst Twente, Stadsbank Oost Nederland, Veiligheidsregio Twente, Samen Twente, Recreatieschap Twente en Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

Samenvatting van het voorstel

In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is geregeld dat een gemeenschappelijke regeling voor 15 september de begroting van het daarop volgende jaar moet vaststellen. Dit kan alleen nadat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid is geboden om hun wensen en bedenkingen, middels een zienswijze, te uiten.

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling zendt de ontwerpbegroting 2026 twaalf weken voordat zij door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Aanleiding voor dit voorstel

De gemeente Tubbergen neemt deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

1. Veiligheidsregio Twente
2. Samen Twente
3. Omgevingsdienst Twente
4. Stadsbank Oost Nederland
5. Recreatieschap Twente
6. Openbaar Lichaam Crematoria Twente
7. Noaberkracht Dinkelland Tubbergen

Door middel van dit voorstel worden de procedures voor de ontwerpbegrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen 1 t/m 6 gebundeld tot één raadsvoorstel.

De ontwerpbegroting 2026 van Noaberkracht wordt separaat ter behandeling aangeboden, gezien de omvang van de deelname van de gemeente Tubbergen in deze gemeenschappelijke regeling.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

Met het voorstel wordt de gemeenteraad in de positie gebracht om op te komen voor de Tubbergse belangen bij de diverse gemeenschappelijke regelingen, voordat de begrotingen 2026 worden vastgesteld.

Argumentatie

De voorliggende ontwerpbegrotingen 2026 van de verbonden partijen zijn voorafgegaan door kaderbrieven. In deze kaderbrieven stonden de financiële uitgangspunten voor de nog op te stellen ontwerpbegrotingen van de verbonden partijen. In het kader van het naderende ravijnjaar is het college kritisch geweest op de kaderbrieven van de verbonden partijen. Daarbij hebben wij de Twentse zienswijze van vorig jaar steeds als richtlijn gehanteerd. In deze zienswijze werden de verbonden partijen opgeroepen de loon- en prijscompensatie zoveel mogelijk zelf op te vangen. Op deze wijze hebben wij de verbonden partijen als verlengd lokaal bestuur gevraagd hun bijdrage te leveren aan het oplossen van het ravijnjaar.

Als voorbeeld van onze kritische houding benoemen we het ODT. Bij het ODT hebben we bij het vaststellen van de kaderbrief een stemverklaring afgegeven. We moeten wel vaststellen dat onze kritische houding bij het proces van de kaderstelling niet in meerderheid bij de besluitvorming is overgenomen. Uiteindelijk hebben we ingestemd met een scenario dat de minimale wettelijke uitvoering mogelijk maakt maar ook rekening houdt met het ravijnjaar. Dit scenario is in de voorliggende ontwerpbegroting 2026 van het ODT verwerkt.

Nu het traject van de kaderbrieven, waarin we als college een kritische rol ingenomen hebben, is afgerond en de uiteindelijke ontwerpbegrotingen 2026 van de verbonden partijen voorliggen, stellen we de raad voor om met deze ontwerpbegrotingen 2026 in te stemmen.

Hieronder volgt per verbonden partij een toelichting.

Ad 1. Veiligheidsregio Twente (VRT)

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025.

Advies: In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026.

In financieel opzicht is de begroting opgesteld op basis van de uitgangspunten van de kadernota 2026 die medio januari is aangeboden aan de gemeenteraden. De gemeentelijke bijdrage daalt met € 0,2 miljoen naar een niveau van € 58 miljoen, ondanks de loon- en prijsontwikkelingen. De daling van de bijdrage is grotendeels het resultaat van onze invulling van de Twentse zienswijze, die afgelopen jaar bij de vaststelling van de begroting 2025 is omarmd. Met de invulling van de Twentse zienswijze is het begrotingskader (als de loon- en prijsontwikkeling als een autonoom gegeven wordt beschouwd) feitelijk met ruim € 2,25 miljoen aangescherpt. Een deel van de lastenverlichting is nodig om de korting op de rijksbijdrage op te vangen en vertaalt zich dus niet in een verlaging van de gemeentelijke bijdrage.

Gemeentelijke bijdrage

Historisch gezien ontwikkelt de gemeentelijke bijdragen van VRT zich relatief vlak. VRT heeft in de beginperiode na de regionalisering van de brandweertaken een ingrijpende bezuinigingsoperatie doorgevoerd waarbij de focus lag op het creëren van efficiency. Sindsdien zijn alleen beleidsarme begrotingen vastgesteld. De enige betekenisvolle verhoging van de gemeentelijke bijdrage (€ 1,2 miljoen, in vier tranches van € 0,3 miljoen doorgevoerd vanaf 2019) kwam niet voort uit nieuwe ambities maar was noodzakelijk om de begroting op onderdelen te herstellen. Dit kwam onder andere omdat de begroting van VRT niet volledig is berekend op vervanging van kazernes. Een gegeven dat op middellange termijn ook nog voor financiële uitdagingen zal zorgen.

Bijdrage Tubbergen

De bijdrage per gemeente is weergegeven in bijlage 2 van de begroting. De bijdrage voor de gemeente Tubbergen daalt met € 1.362 tot een bedrag van € 1.814.033

Ad 2. Samen Twente

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 september 2025.

Advies: In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026:

- *de structurele extra kosten per 2026 voor loon- en prijscompensatie. Extra kosten voor Tubbergen bedragen € 44.500 per jaar.*
- *de structurele extra kosten voor de onderdelen uit de kerntakendiscussie: Gezonde School Aanpak, Forensische geneeskunde, HR21, Veilig Thuis Twente, Meldpunt zorgwekkend gedrag, Gezondheidsbevordering en de Bezuinigingsvoorstellen van Samen Twente. De extra kosten voor Tubbergen bedragen € 42.666 per jaar.*
- *Het incidentele voordeel in 2026 als gevolg van incidentele keuzes rondom Gezonde School Aanpak, Forensische geneeskunde, Vrijval risicoreserve MKB-fonds en Vrijval voorziening 3e WW-jaar. Incidenteel voordeel voor Tubbergen in 2026 bedraagt € 27.573.*

Algemeen

De begroting is opgesteld in overeenstemming met de (financiële) uitgangspunten van de Twentse

gemeenten voor verbonden partijen. De begroting heeft in 2026 een omvang van afgerond € 66,1 miljoen. Het aandeel gemeentelijke bijdrage is geraamd op € 43,9 miljoen. Deze bijdrage is ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025 gestegen met afgerond € 1,8 miljoen.

Deze stijging heeft als belangrijkste oorzaken:

- Looncompensatie € 803.000
- Prijscompensatie € 508.000

Subtotaal loon- en prijscompensatie: € 1.311.000

- Wijziging Gezonde School Aanpak van structureel naar incidenteel € 213.000 -/-
- Forensische geneeskunde van incidenteel naar structureel € 474.000
- HR21 € 332.000
- Veilig Thuis Twente € 990.000
- Meldpunt Zorgwekkend gedrag € 100.000
- Gezondheidsbevordering € 100.000
- Bezuinigingsvoorstellen SamenTwente € 525.000 -/-

Subtotaal structurele stijgingen Kerntakendiscussie: € 1.258.000

Totale stijging gemeentelijke bijdrage 2026 structureel € 2.569.000

Inhoudelijke incidentele keuzes Besluitvorming kerntakendiscussie:

- Gezonde School Aanpak van structureel naar incidenteel voor 2026 € 213.000
- Forensische geneeskunde van incidenteel naar structureel voor 2026 € 474.000 -/-

Subtotaal incidentele keuzes besluitvorming Kerntakendiscussie: € 261.000 -/-

- Vrijval risicoreserve MKB-fonds 2026 € 413.000 -/-
- Vrijval voorziening 3e WW-jaar 2026 € 139.000 -/-

Subtotaal incidentele meevallers: € 552.000 -/-

Totale stijging gemeentelijke bijdrage 2026 incidenteel: € 1.755.000

Autonome ontwikkeling loon- en prijscompensatie

In de ontwikkelingsbrief en kader begroting 2026 zijn de begrotingsuitgangspunten uiteengezet voor de loon- en prijscompensatie. De basis hiervoor is de met de gemeenten gemaakte afspraken over berekening van loon- en prijsontwikkeling. Deze afspraken gelden uniform voor de GR-en. De loonontwikkeling blijft een inschatting omdat op dit moment niemand weet hoe de cao 2025-2026 eruit ziet en in welk ritme de toekomstige cao-eisen wel of niet de prijsinflatie zullen volgen. Via de Bestuursrapportages van 2025 en 2026 zal worden aangeven in hoeverre Samen Twente van de begrote bedragen gaat afwijken. Voor de prijsontwikkeling neemt Samen Twente in overeenstemming met de uitgangspunten van de gemeenten de ontwikkeling zoals het CBP deze per september 2024 publiceert, met een herrekening van voorgaande drie jaren (2023-2025).

Inhoudelijke keuzes besluitvorming Kerntakendiscussie

Op 26 maart 2025 heeft het algemeen bestuur besloten om de *Gezonde School Aanpak* niet meer structureel op te nemen in de begroting maar incidenteel op te nemen tot en met 2026. Hierdoor verbetert het structureel saldo voor de gemeenten. De begroting 2026 van Samen Twente wijzigt hierdoor niet ten opzichte van 2025. De uitvoering van Seksuele Gezondheid wordt gehandhaafd. Deze uitvoering zit al structureel in de begroting en daarom wijzigt er financieel niets. Daarnaast is besloten om de uitvoeringen bij Milieu & Gezondheid, *Gezondheidsbevordering* en uitvoeringen bij de meldpunten *Woningvervuiling en Zorgwekkend gedrag* te handhaven. Het handhaven van de uitvoeringen bij Milieu & Gezondheid en het Meldpunt Woningvervuiling leiden in de begroting 2026 van Samen Twente niet tot een stijging van de bijdrage ten opzichte van 2025. Dit komt omdat deze uitbreiding al voor 2024 en 2025 in de begroting waren opgenomen. Structureel en voor de begrotingen van gemeenten leidt dit wel tot een uitzetting.

Autonome ontwikkeling: Veilig Thuis Twente

Op 26 maart 2025 heeft het algemeen bestuur besloten om de wettelijke taken van Veilig Thuis Twente uit te voeren op een minimum niveau (scenario kern). Het aantal meldingen over huiselijk geweld en kindermishandeling in Twente is al een aantal jaren aan het stijgen. In 2024 en 2025 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld om wachtlijsten weg te werken. Op 26 maart heeft het algemeen bestuur besloten om de begroting van Veilig Thuis Twente structureel uit te breiden met € 982.000. Dit betreft het kern-scenario en houdt in dat de focus in de uitvoering komt te liggen op de uitvoering van de wettelijke taken en het uitvoeren van de crisisdienst voor de 14 gemeenten. Inclusief loon- en prijscompensatie 2026 komt de begrotingsuitbreiding uit op € 1.039.000. Veilig Thuis heeft een aantal scherpe keuzes gemaakt in

deze begroting zoals het bijstellen van het opleidingsbudget (van 2% naar 1,5%) en het bijstellen van de materiele budgetten (leasekosten, piketkosten etc.). Dit leidt tot een verlaging van de structurele druk op de begroting van de gemeenten met ongeveer € 49.000. Hiermee komt de structurele uitbreiding van de begroting 2026 van Veilig Thuis Twente uit op een bedrag van € 990.000.

Autonome ontwikkeling: forensische geneeskunde van incidenteel naar structureel

Er is een groot tekort aan forensisch artsen voor de gemeentelijke lijkschouw na overlijden door euthanasie en vermoedens van niet natuurlijk overlijden. Om deze zorg 24/7 beschikbaar te hebben, wordt al samengewerkt met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland. Om de inzet van forensisch artsen in de regio te kunnen behouden is sprake van een kostenstijging die structureel is, o.a. door een stijging van beschikbaarheid vergoedingen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Het algemeen bestuur heeft op 26 maart 2025 besloten om de begroting van Forensische geneeskunde structureel uit te breiden met € 450.000 (bedrag 2024). Het geïndexeerde bedrag 2025 komt uit op € 474.000. Voor 2026 zit er in de begroting € 496.000 opgenomen. Het verschil van € 22.000 betreft de indexatie 2026 en is in de begroting van Samen Twente in tabel 1 opgenomen onder de kop Loon- en prijscompensatie. Forensische geneeskunde was incidenteel opgenomen in de begroting 2026. Door het besluit van het algemeen bestuur wijzigt deze financiering in zowel de begroting van de gemeenten als in die van Samen Twente van incidenteel naar structureel. Op 5 maart 2025 is het algemeen bestuur geïnformeerd dat GGD Twente de aanbesteding van de Medische Arrestanten Zorg (MAZ) niet gegund heeft gekregen voor 2026 en verder. Wat de impact hiervan is op de voorliggende begroting is nog niet duidelijk. We zullen het algemeen bestuur hierover nader informeren via onder meer onze tussentijdse rapportages.

Bedrijfsmatige opgave: invoering HR21-functiewaarderingsstelsel

Via de Bestuursrapportages 2024 en via de jaarstukken 2024 heeft Samen Twente het algemeen bestuur geïnformeerd over de invoering van HR21. In 2023 heeft Samen Twente onderzoek gedaan naar een nieuw functiewaarderingsstelsel. HR21 bleek het meest geschikt voor Samen Twente. Dit stelsel is ontwikkeld in opdracht van de VNG en is volgens onze cao het basis waarderingsstelsel. In 2023 is Samen Twente daarom gestart met het project HR21. Alle functies zijn de afgelopen periode opnieuw beschreven en ingedeeld in HR21. Deze indelingen leiden in een aantal gevallen tot een hogere functiewaardering. Dit leidt tot een structureel financieel knelpunt van € 332.000 inclusief indexatie. Het traject van HR21 is nog niet volledig afgerond. Op dit moment lopen er nog een aantal bezwaarprocedures van medewerkers. In een aantal gevallen is er ook sprake van een lagere functiewaardering. Dit leidt niet direct tot een lagere financiële last aangezien er sprake is van garanties. Op het moment dat de functie opnieuw wordt ingevuld, leidt dit naar verwachting wel tot een financieel voordeel. Om deze bedrijfsmatige opgave intern te dekken heeft Samen Twente aan het algemeen bestuur scherpe bedrijfsmatige keuzes (bezuinigingen) voorgelegd.

Scherpe bedrijfsmatige keuzes

Het algemeen bestuur heeft op 26 maart 2025 besloten om de hieronder uiteengezette structurele bezuinigingsmaatregelen door te voeren. In het voorstel van 26 maart 2025 is het bezuinigingsbedrag geraamd op € 671.000 (excl. indexaties). In hetzelfde voorstel is ook toegelicht dat dit bedrag niet leidt tot een even hoge verlaging van de gemeentelijke bijdrage. In dit bedrag zijn namelijk in totaal € 158.000 aan invullingen van reeds in de begroting opgenomen taakstellingen verwerkt (€ 88.000 huisvesting Twentehuis en € 70.000 energielasten Twentehuis). Deze taakstellingen worden nu structureel ingevuld door kosten te verlagen. Omdat ze al verwerkt waren in de begroting, leiden ze niet nog eens tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage. Bij het formuleren van de scherpe bedrijfsmatige keuzes is scherp gekeken naar waar de organisatie kan bezuinigen zonder door de ondergrens te zakken. Bij het formuleren van de maatregelen is onder meer gekeken naar plekken in de begroting waar er sprake is van onderbesteding. Dus waar we bijvoorbeeld nog scherper aan de wind kunnen zeilen. Deze maatregelen zijn eerst op 5 maart 2025 beeldvormend in het algemeen bestuur besproken. Om onze maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren is het belangrijk dat Samen Twente ook na de kerntakendiscussie een toekomstbestendige organisatie is en blijft. Daarom heeft het algemeen bestuur besloten om niet meer te bezuinigen dan de hieronder uiteengezette bedragen.

Incidentele meevaller: MKB-reserve vrijval

In de vergadering van 5 maart 2025 heeft het dagelijks bestuur het algemeen bestuur geïnformeerd over de vrijval van de ingestelde reserve MKB-fonds. Het MKB fonds is ooit gefinancierd door Regio Twente uit de middelen van de Agenda van Twente 2008-2017. Tijdens de veranderopdracht Regio Twente heeft het algemeen bestuur besloten om het eigendom en beheer van het MKB fonds in eigendom te houden van Samen Twente als rechtsopvolger van Regio Twente. Dit was een keuze uit noodzaak, omdat er geen andere meer passende oplossing voor handen was, wetende dat het om een zeer beperkt aantal leningen ging met een korte resterende looptijd. Voor de beheerkosten en voor het risico dat de leningen niet terug worden betaald is geld gereserveerd, zodat Samen Twente geen risicodragers is. Inmiddels zijn een aantal

leningen terugbetaald en de laatste openstaande lening met boekwaarde is in de jaarrekening 2024 afgeboekt. De afboeking is ten laste gebracht van de hiervoor aangehouden risicogelden (risicoreserve MKB-fonds). Het algemeen bestuur heeft op 26 maart 2025 besloten om deze risicoreserve in 2026 vrij te laten vallen zodat de gemeentelijke bijdrage 2026 eenmalig omlaag kan.

Incidentele meevaller: vrijval voorziening 3e WW jaar

In de cao SGO 2023 van Samen Twente is een na-wettelijke WW-voorziening voor een derde jaar opgenomen. Conform cao-afspraken reserveert Samen Twente hiervoor gelden op de balans (€ 139.000 per eind 2024). Volgens de cao 2024 behouden medewerkers het recht op een derde WW-jaar, maar mag de werkgever hiervoor geen premie meer innen. De reservering neemt hierdoor niet meer toe. Tot op heden is door geen enkele medewerker gebruik gemaakt van het recht op een derde WW-jaar. Samen Twente acht deze kans voor de toekomst ook nihil. Kosten voor de eerste en tweede WW-jaar (komen regelmatig voor) zijn gereserveerd in onze weerstandscapaciteit (bestemmingsreserves) op basis van risicoschattingen. Door het gereserveerde bedrag voor een derde WW-jaar vrij te laten vallen in 2026, kan de gemeentelijke bijdrage eenmalig verlaagd worden. Het algemeen bestuur heeft op 26 maart 2025 hiertoe besloten.

Bijdrage Tubbergen

De gemeentelijke bijdrage 2026 (exclusief de bijdrage jeugdgezondheidszorg) wordt verdeeld over de gemeenten op basis van de inwoneraantallen (in % van totaal) per 1 januari 2024 (eigen opgave gemeenten) en de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen 0-18 (in % van totaal) per 1 januari 2024 (cijfers CBS). Voor de gemeente Tubbergen betekent de voorliggende begroting in 2026 een verhoging van de bijdrage van € 65.000 ten opzichte van de huidige raming.

Deze verhoging bestaat uit:

- Looncompensatie € 27.000
- Prijscompensatie € 17.000

Subtotaal loon- en prijscompensatie: € 44.000

Daar komen de meerkosten op grond van de kerntakendiscussie bij. Deze bedragen voor het jaar 2026 € 21.000 en voor de jaren daarna structureel € 43.000.

Ad 3. Omgevingsdienst Twente (ODT)

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 september 2025.

Advies: In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026.

Scenario's

In verband met het zogenoemde 'ravijnjaar 2026' hebben de 14 Twentse gemeenteraden, middels een gezamenlijke brief, de verbonden partijen opgeroepen relevante opties voor scherpe keuzes aan te dragen. De uitkomsten daarvan konden worden meegenomen bij de opmaat naar de begroting 2026. De ODT heeft deze oproep ontvangen als zienswijze op de ontwerp begroting 2025.

De ODT heeft onderzocht welke efficiency maatregelen zij op het gebied van kosten, baten en takenpakket kunnen treffen. Uit deze analyse blijkt dat de herijkte begroting 2024 geen structurele ruimte biedt om een bezuiniging in te boeken. De omvang van het personeel voor het primaire proces is juist in de begroting 2024 herijkt en nodig voor de uitvoering van het regionale VTH beleid binnen Twente. Het formatieve overheadpercentage ligt met 17,17% onder de landelijke benchmark.

De ODT heeft een drietal scenario's verkend hoe we de komende jaren verder kunnen met, enerzijds de kaders van het vastgestelde regionale VTH beleid en de bestuurlijk vastgelegde uitgangspunten rondom robuustheid, en anderzijds de ontwikkelingen met betrekking tot het ravijnjaar 2026. Deze scenario's zijn beschreven in de kadernota ODT 2026.

Wij hebben geconstateerd dat geen van de scenario's bijdraagt aan de besparingen die de gemeente Tubbergen moet behalen. Tijdens de opiniërende bespreking van deze kadernota in de vergadering van het Algemeen bestuur van 6 december heeft Tubbergen de voorkeur uitgesproken voor scenario 1. Voor dit scenario was geen meerderheid. Wel bestond er consensus over scenario 2 'de beleidsarme lijn, rekening houdend met wettelijke verplichte nieuwe taken'.

De kadernota ODT 2026 is door het Algemeen bestuur vastgesteld tijdens de vergadering van vrijdag 7

februari 2025. Wij hebben hierbij met een stemverklaring onze zorgen uitgesproken over de toename van het aantal taken dat als gevolg van Europese en landelijke regelgeving bij de Omgevingsdiensten terecht komt. Doordat het Rijk niet zorg draagt voor voldoende middelen voor de uitvoering van deze nieuwe taken, neemt de druk op de gemeentelijke begroting verder toe. Daarom hebben wij opgeroepen hierover een signaal richting het Rijk af te geven.

Wij hebben uitgesproken dat we ons inzetten voor een zelfstandige robuuste ODT in 2026. Gezien de uitdagingen in de fysieke leefomgeving vinden wij het belangrijk dat de ODT ook in staat wordt gesteld hierin haar rol te pakken. Het spreekt voor zich dat wij ons hierbij willen houden aan de uitvoering van de wettelijke taken die ons zijn toevertrouwd. Scenario 2 is de minimale variant waarmee dit kan worden bereikt. Daarom hebben wij ingestemd met het vaststellen van Scenario 2. Dat betekent dat de programmabegroting 2026 niet volgens de reguliere uitgangspunten is opgesteld, maar op basis van Scenario 2 conform het verzoek van de deelnemers om rekening te houden met ravijnjaar 2026.

De begroting van de Omgevingsdienst Twente heeft voor 2026 een omvang van € 20,2 miljoen. Ten opzichte van 2025 betekent dit een toename van circa € 0,8 miljoen.

Loon- en prijsindexatie

De indexaties van de budgetten zijn verwerkt conform het advies vanuit de Twentse gemeenten voor loon- en prijsontwikkelingen. Voor de loonkosten is een indexatie van 1,5% toegepast in de begroting. Hierbij is rekening gehouden met indexaties vanuit Cao SGO. De indexatie voor prijsontwikkeling komt uit op 4,9%.

Energie en Duurzaamheid

Tijdens de behandeling van de begroting ODT 2025 is besloten te participeren in de specifieke uitkering Toezicht & Handhaving op de Energiebesparingsplicht (SPUK THE). Deze specifieke uitkering is een impulsmaatregel vanuit het Rijk en is er op gericht bedrijven en instellingen te bewegen tot reductie van het energiegebruik door de capaciteit van de toezichthouders te vergroten. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de CO₂-reductie. Deelname aan deze regeling vereist cofinanciering. Voor 2026 bedraagt de bijdrage voor Tubbergen € 27.000.

Bijdrage Tubbergen

De bijdrage van Tubbergen aan de begroting van de Omgevingsdienst Twente voor 2026 bedraagt € 1.091.000. Aanvullend is voor deelname aan het project voor extra Toezicht en Handhaving op de Energiebesparingsplicht voor 2026 eenmalig een bedrag van € 27.000 benodigd. Voor 2026 zijn aanvullende middelen nodig ter grootte van € 57.000, waarvan € 27.000 een eenmalige bijdrage.

Ad 4. Stadsbank Oost Nederland (SON)

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025.

Advies: in te stemmen met de ontwerp begroting 2026.

Landelijke ontwikkelingen

De schuldhelpverlening verkeert in een transitie waarin maatwerk en preventie meer centraal staat. In de afgelopen jaren heeft de Stadsbank positieve ontwikkelingen gezien zoals de halvering van de aflossingsperiode en een stevige inzet op saneringskredieten en schuldenrust. Daarnaast hebben het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), Divosa en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) bestuurlijke afspraken gemaakt over de zogenoemde basisdienstverlening. De basisdienstverlening stelt hogere eisen aan schuldhelpverlening om het bereik en de kwaliteit te verhogen en wordt dwingend ingezet. Met de basisdienstverlening komen structureel extra middelen richting gemeenten (totaal € 40.000.000 jaarlijks).

Financiële begeleiding

In de afgelopen periode heeft de Stadsbank met gemeenten verkend hoe de financiële begeleiding vormgegeven kan worden, aanvullend op de bestaande schuldhelpverlening van de Stadsbank. Financiële begeleiding is één van de kernelementen van de basisdienstverlening. In 2025 gaat de Stadsbank deze dienstverlening aanbieden en (door)ontwikkelen in een pilot met een aantal gemeenten (Almelo, Berkelland en Enschede) ondersteund door de VNG. Als de uitkomsten van de pilot positief zijn, volgt een voorstel voor brede implementatie in de dienstverlening en bekostiging van de Stadsbank. De resultaten zullen na het eerste jaar van de pilot gedeeld worden en zullen vooral gaan over het organiseren en samenwerken met gemeenten.

Uitgangspunten begroting 2026-2029

De begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van Stadsbank Oost Nederland is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- De primaire diensten zijn directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst.
- De materiële kosten en ondersteunende diensten worden als indirecte kosten door middel van de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.
- De primaire begroting 2025, de jaarrekening 2024 en de Kaderbrief SON 2026 met daarin de richtlijnen en voorwaarden van de Twentse en Achterhoekse gemeenten vormen gezamenlijk de leidraad voor de begroting 2026-2029. Hierin is het meest recente beleid opgenomen (bestaand beleid).

Loonmutaties

De vastgestelde cao voor gemeenten (werkgeversorganisatie VNG) en gemeenschappelijke regelingen (werkgeversorganisatie WSGO) met een looptijd van 1 januari 2024 - 31 maart 2025 is van toepassing. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026.

Uitgangspunt voor de opstelling van de Primitieve begroting 2026 is de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten op basis van personele formatie tegen actuele loonkosten op 31-12-2024, geëxtrapoleerd op jaarbasis. Bij de opstelling van de Primitieve begroting 2026 (in de periode februari - maart 2025) kunnen we een betrouwbare inschatting maken hoe het salarishuis er op 31-12-2024 uit ziet.

Van januari 2025 tot april 2025 is er geen loonkostentoeename (op basis van de huidige cao). Daarna staan de onderhandelingen voor een nieuwe cao weer open. Bij de berekeningen voor de kaders 2025 vanaf dat moment zijn de Cmev-cijfers van toepassing. We negeren de eerste 3 maanden en nemen voor het hele jaar 2025 de Cmev-index voor 2025. Die geeft immers een toename voor een geheel jaar weer. Voor 2026 t/m 2028 gaan we uit van de "Verzamelde-bijlagen-Mev2025-17september". Dit CBS-bestand geeft cijfers t/m 2028. Voor het jaar 2029 hanteren we de index van 2028.

De loonindex voor 2026 bedraagt **6,8%** (4,7 % uit 2025 en 2,10% uit 2025), voor 2027: **4,9%**, voor 2028: **4,3%** en voor 2029: **4,3%**. Toekenning van periodieken wordt als uitgangspunt meegenomen als ze zeker zijn. Formatie-ontwikkelingen worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de Kaderbrief en Primitieve begroting 2026. Voor vacatures worden de salariskosten van het maximum van de functieschaal gehanteerd min twee periodieken.

Indien van toepassing en in te schatten wordt er een neerwaartse correctie op de loonkosten opgenomen voor vacatures die naar alle waarschijnlijkheid nog niet ingevuld kunnen worden (als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt of uitstel van de start van taken of projecten).

Prijsmutaties

Voor de prijsmutaties nemen we de prijsontwikkeling zoals het CPB deze per september 2024 volgens bij de macro-economische verkenningen (MEV) onder "Prijs materiële overheidsconsumptie" (Imoc) publiceert als uitgangspunt. Het CBS stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een prijsstijging van **4,9%** in 2026 ten opzichte van de begroting 2025 van. Voor de meerjarenraming 2027-2029 gaan we uit van een jaarlijkse prijsstijging van **2,2%**, waarbij we de prijsontwikkeling volgens de MEV 2025 doortrekken.

Indexering tarieven en bestaanskosten op basis van de loon- en prijsmutaties

De tarieven zijn berekend volgens het vastgestelde bekostigingsmodel op basis van de standaard dienstverlening en bijbehorende werkprocessen. De kosten van de standaard diensten inclusief Klantreis bestaan volledig uit een personeelscomponent die vervolgens geïndexeerd wordt volgens, in overeenstemming met de ontwikkelingen in de loonmutaties. De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component.

De indexering voor het jaar 2025 en voor de periode 2026-2028 worden als volgt berekend:

- Loonkostencomponent aandeel: 45%
- Materiele kosten: aandeel 55%

Dit betekent het volgende aan meerjarige indexeringspercentages: 3,6% (2026), 3,4% (2027), 3,1% (2028)

en 3,1% (2029).

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de SON is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening en het aandeel in de bestaanskosten. De dienstverlening bestaat uit de basisdienstverlening en optionele (additionele) dienstverlening. De basisdienstverlening wordt in rekening gebracht op basis van $p * q$ en op basis van beschikbaarheid (Klantreis). De optionele dienstverlening betreft maatwerk en bijbehorende financiële afspraken. Het gemeentelijke aandeel in de begrote kosten van het programma Algemeen Bestuur wordt voor 75% naar rato verdeeld op basis van de afgenomen dienstverlening en het overige 25% naar rato op basis van het aantal huishoudens per gemeente.

Bijdrage Tubbergen

De bijdrage in standaard dienstverlening, bestaanskosten en additionele dienstverlening bedraagt € 170.875 in 2026. Meerjarig loopt deze bijdrage op naar € 191.842 in 2029.

Ten opzichte van de huidige raming in de begroting van de gemeente Tubbergen betekent dit een nadeel van € 11.422 in 2026 tot € 19.853 in 2029. Dit nadeel wordt veroorzaakt door loon- en prijsindexaties.

Ad 5. Recreatieschap Twente (RST)

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 september 2025.

Advies: In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026.

Algemeen

Recreatieschap Twente is ontstaan vanuit de voormalige Regio Twente en is met ingang van 1 januari 2022, met toestemming van de gemeenteraden, opgericht door de colleges van burgemeester en wethouders van de 14 Twentse gemeenten. De organisatie omvat de recreatieparken Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld alsmede het beheer en onderhoud van de Routenetwerken Twente. Daarnaast draagt het Recreatieschap zorg voor de toeristische promotie en marketing van onze regio middels de vastgestelde subsidie aan Twente Marketing.

Gemeentelijke bijdragen

Het aandeel gemeentelijke bijdrage is geraamd op € 4,293 miljoen. Deze bijdrage is ten opzichte van de begroting 2025 gestegen met afgerond € 0,16 miljoen. De grootste stijging wordt veroorzaakt door aanpassingen binnen de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) en het toepassen van de loon- en prijscompensatie-spelregels van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen.

Bijdrage Tubbergen

In de bijlage 'RST - Begroting 2026 concept' is op pagina 17 een samenvatting van het overzicht van baten en lasten inclusief taakvelden en een specificatie van de stijging van de gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2026 te vinden. Voor de uitvoering van de doelstellingen wordt in de programmabegroting 2026 een gemeentelijke bijdrage gevraagd van € 4.293.180. De bijdrage voor de begroting 2026 (basistakenpakket) voor de gemeente Tubbergen wordt € 143.452. Dit is ongeveer € 6.000 hoger dan de bijdrage voor 2025.

Ad 6. Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Behandeling van de ontwerpbegroting 2026 is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 3 juli 2025.

Advies: in te stemmen met de ontwerpbegroting 2026.

OLCT is enig aandeelhouder van Crematoria Twente BV (CT BV), die 4 crematoria exploiteert in Borne, Usselo, Oldenzaal en Almelo.

Winstuitkering gemeenten

Ondanks de fluctuerende dividenduitkering vanuit CT BV gaat OLCT een jaarlijks vaste winstuitkering uitkeren aan de deelnemende gemeenten. Hierbij wordt een vaste toezegging gedaan voor een periode van 4 jaar. Daarmee hebben de gemeenten een structureel toegezegde winstuitkering.

De winstuitkering van OLCT aan de deelnemende gemeenten is verhoogd naar € 400.000. Naar de

toekomst toe zullen de stand van de egalisatiereserve die hierdoor ontstaat bij OLCT en de meerjarige winstprognose van de BV de basis vormen voor de bepaling van de hoogte van de winstuitkering aan de deelnemende gemeenten. Deze vaste winstuitkering wordt jaarlijks voor een periode van 4 jaar vooruit vastgesteld. De jaarlijkse winstuitkering van de GR OLCT aan de deelnemende gemeenten geschiedt op basis van het gemiddeld aantal crematies per gemeente over de voorgaande 4 jaar.

Door de verhoging van de jaarlijkse winstuitkering naar € 400.000 en de vaste toezegging daarvan voor een periode van 4 jaar, komt OLCT ook tegemoet aan het Twentebrede verzoek van de gemeenten aan de regionale gemeenschappelijke regelingen om een bijdrage te leveren aan het 'Ravijnjaar'.

Winstuitkering Tubbergen

Voor Tubbergen nemen we voortaan een raming voor de winstuitkering op in de begroting van € 11.700.

Participatie samenleving

De samenleving kan kennis nemen van het besluit door middel van dit openbare raadsvoorstel.

Externe communicatie

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Totaaloverzicht voor alle verbonden partijen

De wijzigingen die voortkomen uit de ontwerpbegrotingen 2026 worden meegenomen in het eerstvolgende P&C-document. In het onderstaande overzicht worden alleen de effecten van de ontwerpbegrotingen 2026 voor de gemeente Tubbergen (afgerond) weergegeven. Zie voor de toelichtingen per verbonden partij het onderdeel 'Argumenten en afwegingen'.

Hogere bijdragen 2026 als gevolg van loon en prijsontwikkelingen

- Veiligheidsregio Twente: € 1.000 (lagere bijdrage)
- Samen Twente: € 44.000
- Omgevingsdienst Twente: € 30.000
- Stadsbank Oost Nederland: € 11.000
- Recreatieschap Twente: € 6.000

Totaal € 90.000

Inzet stelpost +/- € 160.000

Budgettair effect € 70.000 voordeel

Zoals is te zien hoeft niet de gehele stelpost te worden aangesproken om de gevolgen van de loon- en prijsontwikkeling van de verschillende verbonden partijen te kunnen opvangen. Dit is vooral een gevolg van het feit dat de Veiligheidsregio Twente invulling heeft gegeven aan de oproep vanuit Twentebrede zienswijze om de gevolgen van de loon- en prijscompensatie op te vangen binnen de begroting van de eigen organisatie.

Gewijzigde bijdragen in 2026 als gevolg van overige ontwikkelingen

- SamenTwente: meerkosten kerntakendiscussie €24.000 in 2026 oplopend naar een structureel bedrag van € 43.000 vanaf 2027
- Omgevingsdienst Twente: eenmalig hogere bijdrage in 2026 van € 27.000 als gevolg van co-financiering van het project voor extra Toezicht & Handhaving op de Energiebesparingsplicht (SPUK THE)
- OLCT: hoger structureel dividend vanaf 2026 van € 12.000

De verschillende gewijzigde bijdragen zoals hiervoor aangegeven hebben voor het jaar 2026 een nadelig budgettair effect van € 35.000 en vanaf het jaar 2027 een structureel nadelig budgettair effect van € 16.000.

Totaal budgettair effect 2026

Voordeel (stelpost) loon- en prijsontwikkeling € 70.000 V

Nadeel gewijzigde bijdragen overige ontwikkelingen € 39.000 N

Totaal € 31.000 voordeel

Totaal budgettair effect vanaf 2027

Voordeel (stelpost) loon- en prijsontwikkeling € 70.000 V

Nadeel gewijzigde bijdragen overige ontwikkelingen € 31.000 N

Totaal € 39.000 voordeel

Begrotingsrichtlijnen van de Provincie Overijssel

Conform de begrotingsrichtlijnen van de Provincie Overijssel zullen de gemeentelijke bijdragen zoals opgenomen in de vastgestelde begrotingen 2026 van de genoemde gemeenschappelijke regelingen overeenkomstig worden opgenomen in de gemeentelijke begroting 2026.

Uitvoering

- Eventuele zienswijzen van de gemeenteraad zullen worden gecommuniceerd richting de betreffende verbonden partij.
- De financiële gevolgen worden meegenomen in de begroting 2026 van de gemeente Tubbergen.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Eenzelfde voorstel ligt voor bij de raad van Dinkelland.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

ing. J.L.M. Scholten

de burgemeester

drs. A.H. Postma

Raadsbesluit

Datum: 24 juni 2025
Nummer: 12 B
Onderwerp: Ontwerpbegrotingen verbonden partijen 2026 Tubbergen

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025, nr. 12 A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 3 juni 2025

gelet op het bepaalde in artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen Omgevingsdienst Twente, Stadsbank Oost Nederland, Veiligheidsregio Twente, Samen Twente, Recreatieschap Twente en Openbaar Lichaam Crematoria Twente.
2. Geen zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegrotingen 2026 van de Omgevingsdienst Twente, Stadsbank Oost Nederland, Veiligheidsregio Twente, Samen Twente, Recreatieschap Twente en Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 24 juni 2025

de griffier,

E.C.B. Hoitink

de voorzitter,

drs. A.H. Postma